

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту «Європейська школа
бізнесу»

О. Чатченко
" 02 " 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту та
економіки

Ю. Ремига

" 02 " 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

доцент кафедри менеджменту та економіки,
кандидат економічних наук

О. Кузьменко

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні
кафедри менеджменту та економіки,
протокол № 7 від «02» 09 2020 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки

Ю. Ремига

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економічне планування та прогнозування» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація) Сучасний світ живе нині в умовах безперервних і швидких змін, адаптація до яких потребує прийняття оперативних і ефективних рішень, постійного корегування того, що зроблено і як це робиться. Однак реагувати тільки на проблеми, що виникають, означає постійно запізнюватись. Ось чому розробка прогнозів і складання на їх підставі планів в умовах ринкової економіки, яка характеризується постійними і динамічними змінами, є незмінною умовою виживання будь-якої фірми.

Розробка надійних і ефективних прогнозів можлива лише за наявності сучасного інструментарію прогнозування і опанування принципами його умілого використання. Результати прогнозування служать насамперед інформаційним і рекомендаційним матеріалом для складання планів.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	<u>Вибіркова</u>	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>написання есе</u>		Семестр	
		5-й	5-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції	
		24 год.	4 год.
Тижневе навантаження: аудиторних – 2.5 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень		
	Практичні		
	16 год.	2 год.	
	Самостійна робота		
		50 год.	84 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності та тенденції розвитку соціально-економічних процесів (об'єктів, явищ) в минулому і стан їх в майбутньому, які необхідно досліджувати і знати.

Міждисциплінарні зв'язки: викладення матеріалу пов'язане з циклом дисциплін спеціалізованої підготовки: «Контролінг», «Аналіз господарської діяльності», «Економічний аналіз», «Фінанси, гроші та кредит» та ін.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Економічне планування та прогнозування» є вивчення механізмів прогнозування та планування обсягів виробництва продукції, собівартості, прибутку та рентабельності, їх зв'язок та взаємозалежність, а також інші питання стосовно планування загальних показників діяльності виробничого підприємства в умовах ринку.

1.2 Основними завданням вивчення дисципліни «Економічне планування та прогнозування» є формування таких знань:

- теоретичні основи економічного планування та прогнозування;
- методологію економічного прогнозування;
- принципи розроблення регіональних економічних програм;
- планування розвитку галузей економіки;
- планування розвитку гуманітарної сфери;
- макроекономічне (державне) планування та прогнозування;
- систему економічного та соціального прогнозування;
- прогнозування галузей матеріального виробництва та сфери послуг;
- планування та прогнозування економічного розвитку регіонів;
- бізнес-планування та прогнозування;
- прогнозування та планування виробничої програми.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	ЗК 3. здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 3. здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 8. здатність планувати діяльність організації та управляти часом. СК 10. здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. СК 16. здатність розуміти та уміло використовувати математичні та числові методи, які часто використовуються для доцільності прийняття управлінських рішень, в тому числі, у розрізі міжнародної економічної діяльності.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1.	здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризують-ся комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Загальні компетентності					
2.	здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					

3	<p>здатність визначати перспективи розвитку організації</p> <p>здатність планувати діяльність організації та управляти часом</p> <p>здатність оцінювати виконувани роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації</p> <p>здатність розуміти та уміло використовувати математичні та числові методи, які часто використовуються для доцільності прийняття управлінських рішень, в тому числі, у розрізі міжнародної економічної діяльності</p>	<p>концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання</p>	<p>поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	<p>донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації</p> <p>збір, інтерпретація та застосування даних</p> <p>спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p>управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами</p> <p>спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах</p> <p>формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти</p> <p>організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп</p> <p>здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>
---	---	--	--	--	---

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації в процесі прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПРН 18. Ідентифікувати екологічні та економіко-правові наслідки функціонування підприємств в умовах сталого розвитку суспільства.</p>
---	---

Результати навчання. Після опанування дисципліни студент повинен знати:

- теоретичні основи планування та прогнозування економічного розвитку;
- економічні терміни, ключові показники планування та прогнозування;
- методологію економічного планування і прогнозування;
- принципи розробки економічних програм розвитку;
- макроекономічне (державне) планування та прогнозування;
- методи прогнозування галузей матеріального виробництва та сфери послуг;
- бізнес-планування та прогнозування;
- прогнозування та планування виробничої програми.

уміти:

- аналізувати соціально-економічні явища і процеси;
- планувати розвиток галузей тощо;
- розробляти бізнес-плани чи ноу-хау;
- опанувати методiku прогнозування результатів діяльності підприємства;
- робити обґрунтовані об'єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1 ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Теоретичні основи сутності прогнозування і планування.

Методологія

Визначення планування та прогнозування. Спільні та відмінні риси. Сутність і види планування. Методологія прогнозування та макроекономічного планування. Економічна сутність, функції та призначення прогнозування та макроекономічного програмування соціально-економічного розвитку України та її регіонів. Предмет і метод економічного прогнозування. Економічне програмування. Державне прогнозування. Система прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку. Правові засади державного прогнозування і розробки програм (планів) економічного і соціального розвитку України. Прогнозування і програмування макроекономіки як інструмент її державного регулювання. Державна система макроекономічного регулювання економіки.

Тема 2. Прогнозування і планування діяльності підприємств

Прогнозування та його типи. Принципи планування на підприємстві. Стратегічне та тактичне планування.

Аналіз галузі. Аналіз ринку. План маркетингу. План виробництва. Організаційний план. Оцінка ризику і страхування. Юридичний план. Перспективні плани. Поточні плани. Оперативно-виробничі плани. Стратегічні цілі. Стратегія зростання. Стратегія стабілізації. Стратегія скорочення. Середньострокові місії, річні, місячні. Календарно-виробниче планування. Фінансовий план. Стратегія фінансування.

Тема 3. Фінансовий план підприємства

Основи фінансового планування. Класифікація фінансового плану. Ознайомлення з базовими теоретико-методичними основами фінансового планування.

Аналіз методів фінансового планування. Прогнозування фінансово-економічних показників підприємства. Складання поточного фінансового

плану підприємства. Розробка шахового балансу. Складання платіжного календаря. Розробка касового плану підприємства.

Завдання і зміст фінансового контролю. Контроль за надходженням і використанням грошових коштів. Контроль за формуванням, розміщенням і використанням капіталу. процес фінансового планування. Система норм і нормативів до контролю. Обсяг і структура контролю.

Особливості та головне завдання оперативною планування і контролю на підприємствах масового типу виробництва.

Тема 4 Планування собівартості, прибутку (доходу) та рентабельності Планування собівартості продукції (послуг).

Особливості планування прибутків (доходів) підприємства. Показники ліквідності. Показники платоспроможності. Показники прибутковості. Показники ефективності використання активів. Показники ділової активності.

Рентабельність підприємства. Фактори підвищення та шляхи підвищення рентабельності підприємства. Сучасні підходи в організації управління рентабельністю підприємства.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2 ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ДЕРЖАВИ

Тема 5 Прогнозування та планування економічних процесів

Методи прогнозування макроекономічних процесів. Сутність методів прогнозування. Методи макроекономічного планування. Розробка програм економічного і соціального розвитку України. Україна 2020. Основні напрями та пріоритети економічного розвитку України. Перспективна стратегія випереджального розвитку — опора на прогнозування та планування. Структурна перебудова економіки на основі інноваційного шляху розвитку в 2005–2015 роках.

Функції та порядок прогнозування соціально-економічного розвитку держави. Система державних прогнозів економічного та соціального розвитку України та її регіонів. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України».

Середньостроковий прогноз економічного і соціального розвитку України та його складові. Короткостроковий прогноз економічного і соціального розвитку України та його зміст. Середньострокові прогнози галузей економіки та їх склад.

Планування зовнішньоекономічної діяльності. Планування розвитку промисловості та її окремих видів. Основні показники розвитку галузі. Розроблення програм розвитку промисловості загалом та окремих її галузей. Промислова політика. Методи розрахунку обсягу виробництва промислової продукції та обґрунтування використання виробничих потужностей промисловості. Особливості планування обсягу виробництва в будівництві, на транспорті та в інших галузях економіки.

Тема 6 Макроекономічне планування

Макроекономічне планування як інструмент державного регулювання. Мета макроекономічного планування: Основні елементи системи макроекономічного планування. Структура і розробка концепції, стратегії та програми економічного і соціального розвитку країни (областей). Схема розробки "дерева цілей"

Методи макроекономічного планування. Метод системного аналізу. Балансовий метод. Нормативний метод. Метод оптимізації планових рішень. Директивне планування.

Тема 7 Планування регіонального розвитку: сутність, форми, методи

Сутність та форми планування регіонального розвитку. Система стратегічного планування соціально-економічного розвитку регіонів. Розробка регіональних стратегій розвитку. Планування розвитку територій.

Планування організаційної структури управління соціально-економічним розвитком і комунікаційного забезпечення регіону Планування управління трудовими ресурсами регіону Бюджетне та фінансове планування регіону та регіональних підприємств Планування інвестиційної діяльності регіону Планування раціонального природокористування у регіоні Планування забудови територій.

Проблеми системи прогнозування соціально-економічного розвитку регіону та можливі шляхи їх вирішення. Особливості типологізації прогнозів розвитку регіону з урахуванням різних підходів. Алгоритм поєднання генетичного і телеологічного підходів у прогнозуванні розвитку регіону. Класифікація проблем соціально-економічного розвитку регіонів.

Тема 8 Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві

Принципи та функції бізнес-плану. Бізнес-планування як обґрунтування підприємницької ідеї, ділового проекту. Функціональна спрямованість бізнес-плану. Відмінність бізнес-планів щодо сфери застосування, складу предметної галузі, масштабів виробництва тощо. Унормований склад бізнес-плану як елемента ділового проекту. Вибір різновиду методики бізнес-плану з урахуванням його функціональної приналежності, виду діяльності, масштабів виробництва. Послідовність розробки бізнес-плану. Загальна характеристика основних розділів бізнес-плану.

Тема 9 Планування в країнах з розвинутою ринковою економікою

Розвиток та поширення планування в різних країнах. Зарубіжний досвід планового регулювання ринкової економіки. Планування в Європейському союзі.

Топ-19 економічно розвинутих країн світу. Економіка зарубіжних країн: моделі державного регулювання. Економічний прогноз «Світ у 2050 році».

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1 ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ												
Тема 1 Теоретичні основи сутності прогнозування і планування. Методологія	10	4	1	-	-	5	12	2	-	-	-	10
Тема 2 Прогнозування і планування діяльності підприємств	8	2	1	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 3 Фінансовий план підприємства	9	2	2	-	-	5	11	-	-	-	-	11
Тема 4 Планування собівартості, прибутку (доходу) та рентабельності	11	4	2	-	-	5	12	-	-	-	-	12
<i>Контрольна робота №1</i>	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим розділом 1	40	12	8	-	-	20	45	2	-	-	-	43
ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2 ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ДЕРЖАВИ												
Тема 5 Прогнозування та планування економічних процесів	8	2	2	-	-	4	11	2	2	-	-	7
Тема 6 Макроекономічне планування	7	2	1	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 7 Планування регіонального розвитку: сутність, форми, методи	7	2	1	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 8 Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві	9	4	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9 Планування в країнах з розвинутою ринковою економікою	7	2	1	-	-	4	7	-	-	-	-	7
<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	10	-	-	-	-	10	7	-	-	-	-	7
<i>Контрольна робота №2</i>	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим розділом 2	50	12	8	-	-	30	45	2	2	-	-	41
Усього годин	90	24	16	-	-	50	90	4	2	-	-	84

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи сутності прогнозування і планування. Методологія	4
2	Прогнозування і планування діяльності підприємств	2
3	Фінансовий план підприємства	2
4	Планування собівартості, прибутку (доходу) та рентабельності	4
5	Прогнозування та планування економічних процесів	2
6	Макроекономічне планування	2
7	Планування регіонального розвитку: сутність, форми, методи	2
8	Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві	4
9	Планування в країнах з розвинутою ринковою економікою	2
Разом		24

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

За навчальним планом семінарських занять не передбачено.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні основи сутності прогнозування і планування. Методологія	1
2.	Прогнозування і планування діяльності підприємств	1
3.	Фінансовий план підприємства	2
4.	Планування собівартості, прибутку (доходу) та рентабельності	2
5.	<i>Контрольна робота № 1</i>	2
6.	Прогнозування та планування економічних процесів	2
7.	Макроекономічне планування	1
8.	Планування регіонального розвитку: сутність, форми, методи	1
9.	Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві	1
10.	Планування в країнах з розвинутою ринковою економікою	1
11.	<i>Контрольна робота № 2</i>	2
Разом		16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

За навчальним планом лабораторних занять не передбачено.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи сутності прогнозування і планування. Методологія	5
2	Прогнозування і планування діяльності підприємств	5
3	Фінансовий план підприємства	5
4	Планування собівартості, прибутку (доходу) та рентабельності	5
5	Прогнозування та планування економічних процесів	4
6	Макроекономічне планування	4
7	Планування регіонального розвитку: сутність, форми, методи	4
8	Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві	4
9	Планування в країнах з розвинутою ринковою економікою	4
10	<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	10
Разом		50

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Економічне планування та прогнозування» виконується у п'ятому семестрі, відповідно до методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу дисципліни.

Виконання ІНДЗ є важливим етапом у підготовці до виконання дипломного проекту (роботи) майбутнього фахівця – менеджера.

Індивідуальне завдання є підсумковою самостійною роботою студента, що передбачає використання отриманих знань та навиків під час лекційного та практичного курсів з дисципліни «Економічне планування та прогнозування», тому виконується поступово у кілька етапів відповідно до пройденого матеріалу в межах структури курсу.

Індивідуальна робота реалізується у формі есе, написання якого розкриває глибокі та ґрунтовні знання з обраної теми чи проблемного питання тощо.

Виконання, оформлення та захист ІНДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Економічна сутність прогнозування.
2. Сутність програми економічного і соціального розвитку.
3. Макроекономічне планування та програмування як механізми державного регулювання економіки.
4. Законодавча та нормативно-правові засади державного прогнозування та розроблення програм економічного розвитку держави.
5. Учасники державного прогнозування та розроблення програм економічного розвитку.
6. Функції і повноваження державних органів у прогнозуванні та розробленні програм.
7. Система прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку.
8. Методологія прогнозування та програмування, її складові.
9. Економічні закони та їх використання в прогнозуванні та програмуванні макроекономіки.
10. Принципи державного прогнозування і розроблення програм економічного розвитку.
11. Повноваження державних органів управління в системі регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
12. Назвіть інституціональні сектори економіки та дайте визначення кожного із них.
13. Важелі регулювання зовнішньо-економічної діяльності.
14. Планування основних показників гуманітарної сфери України.
15. Поняття економічно активного, зайнятого, самодіяльного, працездатного населення та праці.
16. Фінансовий план суб'єктів малого підприємництва.
17. Показники обсягу виробництва та особливості розроблення плану діяльності зв'язку.
18. Опишіть макроекономічні показники економічного розвитку України.
19. Показники розвитку окремих видів економічної діяльності.
20. Охарактеризуйте показники економічного і соціального розвитку регіонів.
21. Стратегічне та перспективне фінансове планування.
22. Сутність та інформаційна база балансу грошових ресурсів.
23. Особливість і специфіка балансового методу планування. Баланси економіки. Міжгалузевий баланс.
24. Мета, завдання, елементи та джерела інформації складання балансу капітальних вкладень.
25. Методи та етапи планування прибутку.
26. Методика планування коштів соціального спрямування.
27. Методика та процес складання балансу грошових потоків підприємства.
28. Аналіз і оцінка сучасного соціально-економічного стану України.

29. Фінансове планування та прогнозування на державних підприємствах.
30. Аналіз функціонування та дієвості паливно-енергетичного комплексу.
31. Аналіз діяльності агропромислового комплексу.
32. Аналіз стану соціальної та гуманітарної сфер.
33. Аналіз діяльності транспорту та зв'язку.
34. Аналіз обсягів виробництва та діяльності будівельного комплексу.
35. Оцінка стану фінансово-бюджетної сфери та грошово-кредитної політики.
36. Планування сільськогосподарського виробництва.
37. Процес та інформаційне забезпечення складання прогнозного балансу підприємства.
38. Планування інвестиційної діяльності.
39. Планування основних показників розвитку промисловості України.
40. Повноваження центральних державних і виконавчих органів з питань розроблення економічної політики.
41. Функції державних органів при розробленні прогнозів і державних програм.
42. Взаємодія державних органів управління при підготовці прогнозних і програмних документів економічного розвитку держави.
43. Основні напрями та пріоритети розвитку економіки України на перспективний період.
44. Інноваційна діяльність як пріоритетний розвиток економіки країни.
45. Планування фінансів і розроблення Державного і місцевих бюджетів
46. Основні показники розвитку галузі економіки.
47. Розширення експортного потенціалу як стратегічний напрям розвитку економіки країни.
48. Склад прогнозних документів відповідно до Закону України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України".
49. Економічна сутність, функції та порядок розроблення прогнозів соціально-економічного розвитку держави.
50. Закон України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України".
51. Середньостроковий прогноз економічного і соціального розвитку України і його зміст.
52. Короткостроковий прогноз економічного і соціального розвитку України і його зміст.
53. Характеристика Державної програми економічного і соціального розвитку України.
54. Короткострокові Державні програми економічного і соціального розвитку України та їх зміст.
55. Етапи розроблення програм економічного розвитку держави.

56. Склад державних цільових програм.

57. Повноваження органів державної влади у сфері розроблення та виконання державних цільових програм.

58. Аналіз і оцінка відхилень від прогнозованих показників за фінансовим планом.

59. Бізнес-планування.

60. Взаємозв'язок балансу грошових потоків з основними розділами поточного фінансового плану.

61. Види і структура зведеного (консолідованого) бюджету підприємства.

62. Місце і роль інформаційних технологій в сучасній системі фінансового планування.

63. Необхідність, мета й завдання прогнозування активів і пасивів підприємства.

64. Необхідність, мета та інформаційне забезпечення планування прибутку.

65. Соціальна політика в системі фінансового планування та господарської діяльності підприємства.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Економічне планування та прогнозування» застосовуються інформаційні та практичні методи навчання: класичні лекції, лекції-дискусії, практичні заняття, консультації з виконання самостійної та індивідуальної роботи студентів, а також виконання есе зорієнтованих на науково-дослідницький пошук студентів, підготовка коротких повідомлень на основі додаткової літератури курсу, письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Економічне планування та прогнозування» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;
- контроль виконання ІНДЗ та інших видів робіт;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді заліку.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Виконання ІНДЗ.

4. Проведення проміжних тестів.
5. Проведення поточно контролю.
6. Проведення підсумкового заліку.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є залік, який складається очно в період призначений навчально-методичним центром або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є відповідь на два теоретичні питання курсу та практичне завдання.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Економічне планування та прогнозування» здійснюється в балах відповідно до табл.14.1

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 14.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Економічне планування та прогнозування»

Розділ I											Розділ II Підсумковий контроль	Всього	
Поточне тестування та самостійна робота													
Змістовий розділ 1					Змістовий розділ 2								
T1	T2	T3	T4	KP1	T5	T6	T7	T8	T9	KP2	ІНДЗ	40	100
-	5	5	5	10	5	-	5	-	5	10	15		

*T1, T2, ..., T14 – теми занять

**KP1, KP2 – контрольні роботи

***ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

– усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;

– перевірки правильності розв'язання практичних задач;

– експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 36 балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі заліку.

Критерії оцінювання знань під час заліку

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на залік складає 40 балів (див. табл. 14.2).

Таблиця 14.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Економічне планування та прогнозування»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання на заліку:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється **«відмінно» (40 балів)**, повинна відповідати таким вимогам:

- розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.

2. Відповідь на питання оцінюється **«добре» (30 балів)**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:
  - при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.

3. Відповідь на питання оцінюється **«задовільно» (20 балів)**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);
- одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;
- висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;
- характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає залік, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної

відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати заліку оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на заліку оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 14.3).

Таблиця 14.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

- робоча навчальна програма дисципліни, силабус навчальної дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до заліку, завдання для перевірки практичних навичок під час заліку.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» // Уряд. кур'єр. — 2000. — 3 берез.
2. Пашута М. Т. Прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку: навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2005.
3. Прогнозування і розробка програм: Метод. посіб. / В. Ф. Бесєдін та ін.; За ред. В. Ф. Бесєдіна. — К.: Наук. світ, 2000. — 468 с.
4. Економічна енциклопедія: У 3 т. / Відп. ред. С. В. Мочерний. — К.: Вид. центр «Академія», 2000. — Т. 1. — 864 с.; 2001. — Т. 2. — 848 с.; 2002. — Т. 3. — 952 с.
5. Класифікація видів економічної діяльності. Державний класифікатор України (ДК 00996) / Видання офіційне. Введений в дію 01.07.97. — К.: Держстандарт України, 1997. — 294 с.
6. Методичні рекомендації з розробки програми соціально-економічного розвитку регіону: схвал. рішенням колегії Мінекономіки України 12 листопада 1997 р. (Протокол № 11). — К.: НДЕІ Мінекономіки України, 1997. — 157 с. 18
7. Методичні рекомендації з розробки програм соціально-економічного і культурного розвитку міста та адміністративного району: схвал. Вченою радою НДЕІ Мінекономіки України 1 жовтня 1998 р. (Протокол № 5). — К.: НДЕІ Мінекономіки України, 1999. — 81 с.
8. Закон України «Про державні цільові програми» // Уряд. кур'єр. — 2004. — 21 квіт.
9. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004–2015 роки) «Шляхом європейської інтеграції» / авт. кол.: А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослід.; Ін-т екон. прогнозування НАН України; М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. — К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. — 416 с.
10. Указ Президента України “Про стратегію економічного і соціального розвитку України “Шляхом європейської інтеграції” на 2004–2015 роки” // Уряд. кур'єр. — 2004. — 7 трав.
11. Пашута М. Т., Калина А. В. Прогнозування та макроекономічне планування: Навч. посіб. — К.: МАУП, 1998. — 192 с.

Допоміжна:

1. Науменко В. І., Панасюк Б. Я. Впровадження методів прогнозування і планування. — К.: Глобус, 1995. — 200 с.
2. Грабовецький Б. Є. Економічне прогнозування і планування: Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2003. — 188 с.
3. Методичні рекомендації щодо визначення потреби у фахівцях з повною вищою освітою / Уклад. НДІ праці і зайнятості населення Мінпраці та НАН України. — К.: Соцінформ, 2004. — 45 с.

4. Основні показники, що використовуються при розробці прогнозу економічного і соціального розвитку України (суть, взаємозв'язки, методи розрахунку). — К.: Вид-во НДЕІ Мінекономіки України, 1996. — 91 с.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <https://www.mof.gov.ua/uk>
6. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>